

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

BØTØGÅRD PLANTØRBOLIG

GULDBORGSUND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	15.11.2010
Besigtiget af:	Nanna Secher Larsen
Journalnummer:	2010-7.82.07/376-0001
Kommune:	Guldborgsund Kommune
Adresse:	Bøtøgårdsvej 23, Bøtø, 4874 Gedser
Betegnelse:	Bøtøgård Plantørbolig
Fredningsår:	1950
Omfang:	<i>Plantørboligen (ca. 1880)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Bøtøgård Plantørbolig er opført i en stor lysning i Bøtø Plantage syd for Bøtøgård. Parallelt med beboelselængen ligger en mindre bindingsværkslænge, der ikke er omfattet af fredningen. Bygningen ligger orienteret i øst-vestlig retning.

Enlænget bindingsværksbygning med sort afstolpet tømmer og hvidkalkede tavl. Bygningens fodrem ligger ovenpå groft tilhugne syldsten. Bygningen er helvalmet med stråtag og kragetræer på mønningen. Bygningen har fire skorstene. Døre og vinduer er rødmaledede. Vinduerne er af ældre traditionel type. Ved den østlige gavl har taget et bredt udhæng, der danner tag over en terrasse.

I det indre er der to separate boliger med adgang i hver sin ende af huset. Planen er præget af en langsgående midtervæg, der inddeler bygningen med mindre rum mod gården og stuer mod haven. På loftet er der over den vestlige bolig indrettet enkelte loftværelser ellers fremstår loftet uudnyttet.

Bygningen anvendes i dag som sommerhus.

— BYGNINGSHISTORIE

Bygningens fire skorstene viser, at den har været indrettet med to eller flere separate boliger.

Det østlige udhæng på bygningen kan være en reminiscens af en tidligere bageovn. Bindingsværkets tavl har tidligere stået i rød blank mur med brændt fuge.

På trods af at bygningen ligger på Falster, har bygningen vandret afskåret tagskæg, hvilket hører til Lollandsk tradition for stråtækte huse.

Ved bygningens ændring til sommerhus er der tilføjet flere vinduer og døre samt et stort antal runde kviste.

Bygningens placering i Bøtø Plantage har baggrund i at Bøtøgårds ejer Edward Tesdorff iværksatte en tilplantning af Bøtøgårds magre jorder for at modvirke sandflugt. Til dette formål blev Plantøren Niels Andersen ansat i 1878, plantørboligen er formentlig opført til ham. I området findes endnu bevoksning og læhegn anlagt af Niels Andersen.

— KILDER

Gorm Benzon: Egnsbindingværk i Danmark, 1984; p.222-232.
http://www.museum-online.dk/kulturm_rapport/opslag.asp?liste=36
<http://www.sydfalster.de/default.asp?id=59&mnu=59>

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi ved Bøtøgård Plantørbolig knytter sig til at bygningen ligger i en stor lysning i Bøtø Plantage i sammenhæng med det parallelt beliggende udhus. Udhuset er ikke omfattet af fredningen.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Bygningens bindingsværkskonstruktion er enkel og har træk, der er traditionelle for Lolland-Falster, blandt andet skråbånd i gavlene ved hjørnerne. På langsiden mod gården kan man se rester af skråstivere i det nederste tavl i tredje fag fra hjørnerne. I et undertavl mod gården kan man se en lav tilmuret åbning.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

I det ydre knytter de arkitektoniske værdier sig særligt til den generelle materialeholdning og alle ældre detaljer, herudover bindingsværkskonstruktionen med hvidkalkede tavl, det stråttækte tag og de to skorstene.

I det indre er nogle af de mindre stuer mod haven lagt sammen til større rum, mens de mindre rum mod gården synes at ligge nær den oprindelige ruminddeling. Flere steder ligger det slidte klinkegulv endnu. Alle ældre døre er enten fyldingsdøre eller revledøre med ældre dørgreb, lukkemekanismer og hængsler.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I det ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til bindingsværkskonstruktionen med hvidkalkede tavl, det helvalmede

stråttækte tag med to skorstene, materialeholdningen og alle ældre detaljer.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til hovedskillerummet med birum mod gården og stuer mod haven, alle oprindelige detaljer herunder de ældre døre, gerichter, dørgreb og hængsler samt den oprindelige materialeholdning

— ANBEFALINGER

Det anbefales at:

- man på sigt reducerer antallet af kviste i tagfladen.
- begge havedøre mod øst og syd på sigt udskiftes til traditionelle døre.
- indvendigt blotlagt og sort opstreget bindingsværk på sigt overpudses, idet blotlagt bindingsværk oprindeligt udelukkende blev anvendt i staldbygninger.